

Flödesschema och rutin för omhändertagande av våldsutsatt i nära relation

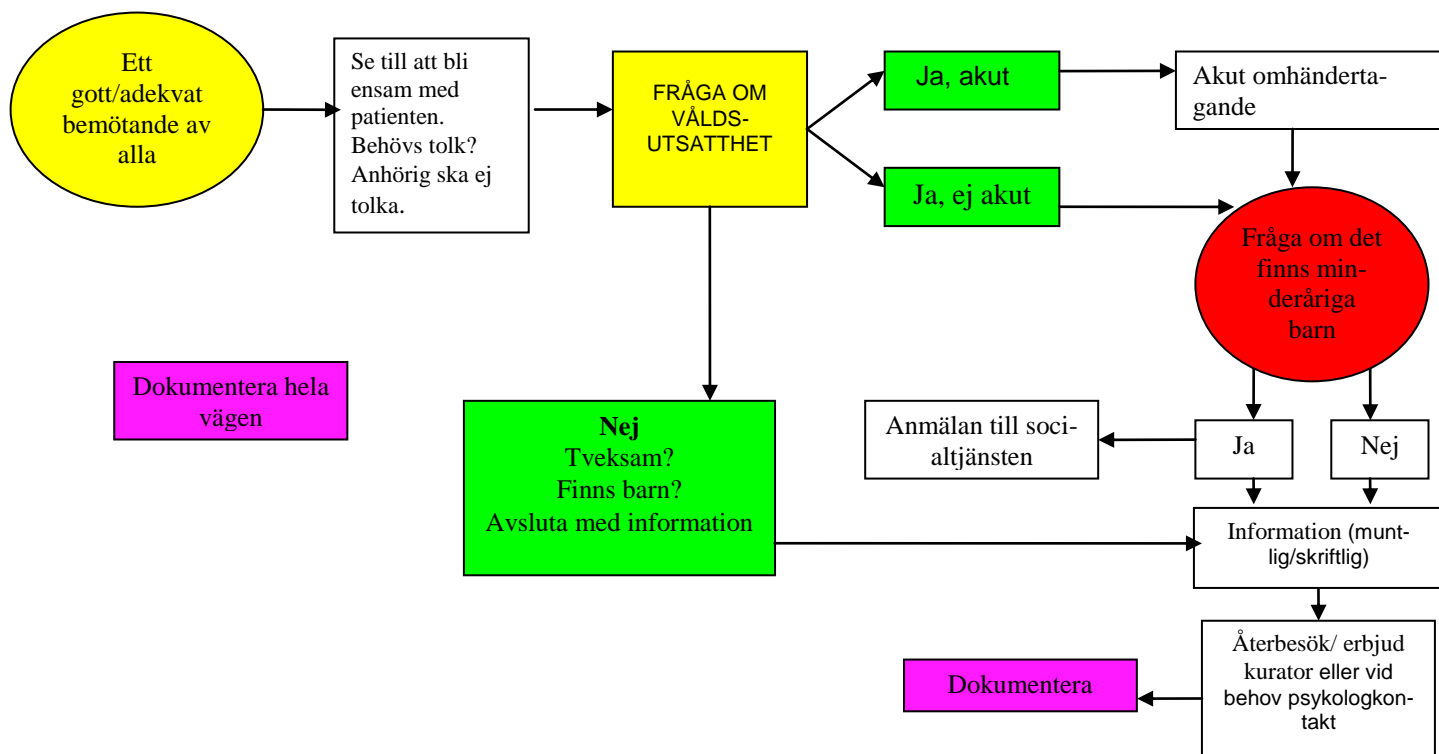
Berörda enheter

Samtliga enheter och avdelningar inom hälso- och sjukvård och tandvård i Norrbottens läns landsting.

Syfte

Säkerställa att våldsutsatta i nära relationer får rätt omhändertagande.

Processbeskrivning

Ett gott/adekvat bemötande av alla

Ett gott bemötande genom hela vårdkedjan är grundläggande för att patienten ska kunna känna tillit och vilja berätta om hen utsatts för våld. Bekräfta patienten genom ett personligt bemötande och genom att visa att du tror på vad patienten berättar.

Ensam med patienten. Behövs tolk?

Var ensam med patienten när du ställer frågor om våld. Gäller även extra utsatta grupper som funktionsnedsatta, äldre, olika etnisk bakgrund och sam-

Huvudprocess Misshandel; Sexuella övergrepp; Våld i nära relation	Ansvarig Mats Brännström	Processledare	Sida 1 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-3345	Godkänt datum [Godkänt datum]	Version 0.1

könade. Hänvisa till rutinerna och be medföljande gå ut en stund för att du behöver tala i enrum med patienten. Använd alltid auktoriserad tolk när patienten inte behärskar svenska språket. Patienten ska godkänna tolken.

FRÅGA om våldsutsatthet!

Var tydlig i ordvalet och tänk på kroppsspråket. Närma dig frågan genom att t ex tala om att våld är vanligt och att du brukar fråga alla dina patienter om våld för att kunna hjälpa dem bättre. Ställ en direkt eller indirekt fråga. Ex. på direkt fråga: "har någon slagit dig?" "har någon gjort dig illa?" Ex. på indirekt fråga: "har du känt dig hotad någon gång?"

Nej

Se till att skriftlig information finns till patient. Vid misstanke om barn som far illa gå till den röda rutan.

Ja, akut

Akut är det om misshandelstillfället skett nyligen. Personen kan vara akut skadad och/eller i chock. Akut sexuellt övergrepp på kvinna ska omgående hänvisas till gynekolog vid Sunderby sjukhus/ Gällivare sjukhus. Akut sexuellt övergrepp på man omhändertas av allmänläkare, urolog eller kirurg. Rutin för spårsäkringsundersökning finns i "Överenskommelse vid våld i nära relation, misshandel och sexuella övergrepp".

Akut omhändertagande

Ta in personen i enskilt rum. Ge adekvat vård/omvårdnad. Tänk på att personen kan vara i chock, ge en filt. Fråga om hen vill berätta om vad som hänt. Se till att ge ett akut läkarbesök för dokumentation av eventuella skador. *Patienten kan behöva hänvisning till kurator/psykolog* Finns det barn i familjen? Var finns barnen nu? Tänk på anmälningsplikten vid misstanke om att barn far illa.

Ja, ej akut

Till primärvården/psykiatrin kommer/söker patienten ofta för våldets långtgående effekter som smärta, depression, sömnsvårigheter och olika stressrelaterade besvär. Frågan om våld har kanske aldrig ställts, och patienten har aldrig fått berätta om det hen har utsatts för. Situationen är inte akut och handläggandet kan ske i "lugn och ro" och enligt rutinerna. För patienten kan detta vara början till en läkningsprocess.

Fråga om Minderåriga barn

Ta alltid reda på om det finns minderåriga barn i familjen. Hälso- och sjukvården har en skyldighet att ALLTID, vid misstanke om att barn far illa, anmäla till socialtjänsten. Be gärna föräldern berätta om hur barnet mår och om hon/han känner till om barnet även blir fysiskt misshandlat (att uppleva våld i hemmet är psykisk misshandel) *se rutin "Jag är så rädd"*

Huvudprocess Misshandel; Sexuella övergrepp; Våld i nära relation	Ansvarig Mats Brännström	Processledare	Sida 2 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-3345	Godkänt datum [Godkänt datum]	Version 0.1

Om ja – anmälan till Socialtjänsten

Vid kännedom om barn som bevittnat våld mot förälder ska alltid hälso- och sjukvårdspersonal göra en anmälan till socialtjänsten. Anmälningssblankett finns i VIS.

Information

Patienten bör uppmanas att själv göra en polisanmälan. Vid misstanke om grova brott (brott som är föreskrivet strängare straff än fängelse ett år) hindrar inte sekretessen personalens möjligheter att göra en polisanmälan. Detta görs i samråd med närmsta chef. Viktigt med tillit patient – vårdgivare. Informera om att anmälan kan göras senare om patienten är tveksam nu men att dokumentation av nuvarande skador har betydelse för eventuell (senare) polisanmälan. Informera om reaktioner på våldet och vart patienten kan vända sig för att få råd och stöd.

Återbesök. Erbjud kontakt med kurator- eller psykolog

Boka alltid återbesök till någon på hälsocentralen. Patienten bör alltid erbjudas tid hos kurator och vid behov psykolog.

Dokumentera

Dokumentationsrutin i VAS: Våld i nära relation. Sökord: Våld i nära relation samt eventuellt enligt rutin: **Undersöka och dokumentera fysiska skador vid våld i nära relation**

LÄS MER

www.nck.uu.se

www.nll.se/vald

www.kvinnofridslinjen.se

Huvudprocess Misshandel; Sexuella övergrepp; Våld i nära relation	Ansvarig Mats Brännström	Processledare	Sida 3 av 3
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-3345	Godkänt datum [Godkänt datum]	Version 0.1